

Projekt z dnia 5.10.2006 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾
z dnia 2006 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z 2003 r. Nr 210, poz. 2041 oraz z 2005 r. Nr 19, poz. 165) wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku Nr 2 Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów w części Gimnazjum III Etap Edukacyjny w przedmiocie Język Polski w części Lektura ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Wybrane utwory z klasyki światowej:

Biblia (fragmenty); mitologia (wybór); Homer: *Iliada* lub *Odyseja* (fragmenty); Sofokles: *Antygona*; *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty); W. Szekspir: *Romeo i Julia*; M. Cervantes: *Don Kichote* (fragmenty); K. Dickens: *Opowieść wigilijna* lub *Dawid Copperfield* (fragmenty); A. Czechow: wybrana nowela; A. de Saint-Exupéry: *Mały Książę* lub *Nocny lot*; E. Hemingway: wybrane opowiadanie; Clive Staples Lewis: *Opowieści z Narnii cz. I Lew, Czarownica i stara szafa*.

2. Wybrane utwory z klasyki polskiej:

Bogurodzica; J. Kochanowski: wybrane fraszki, pieśni, psalmy, treny; wybór poezji barokowej; I. Krasicki: wybrane bajki i jedna z satyr; A. Mickiewicz: wybrane bajki i ballady, *Dziady cz. II*, *Pan Tadeusz* (fragmenty); J. Słowacki: *Balladyna* (fragmenty); A. Fredro *Zemsta*; H. Sienkiewicz: *Krzyżacy*, wybrana nowela; B. Prus: wybrana nowela; S. Żeromski: *Szyfrowe prace*, wybrana nowela.”;

2) w załączniku Nr 4 Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających:

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043.

a) w części Kształcenie w zakresie podstawowym w przedmiocie Język Polski w części Lektura ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Literatura polska:

(konteksty biblijne, antyczne i inne; kontynuacje i nawiązania)

Bogurodzica w kontekście poezji średniowiecznej; J. Kochanowski - pieśni i treny (wybór); poezja baroku (wybór); I. Krasicki - satyry i liryki (wybór); A. Mickiewicz - *Pan Tadeusz*, *Dziady cz. III*; wybrane sceny z dramatów romantycznych (J. Słowackiego, Z. Krasińskiego); wybór poezji romantycznej (w tym: A. Mickiewicza, J. Słowackiego, C.K. Norwida); B. Prus - *Lalka*; E. Orzeszkowa - *Nad Niemnem* (fragmenty); wybór nowel pozytywistycznych; H. Sienkiewicz - *Potop*; wybór poezji młodopolskiej; S. Wyspiański - *Wesele*; W.S. Reymont - *Chłopi*, t. 1: *Jesień*; S. Żeromski - *Ludzie bezdomni*, *Przedwiośnie*; W. Gombrowicz - fragmenty prozy; wybrany utwór z prozy polskiej XX w. (na przykład M. Dąbrowskiej, Z. Nałkowskiej); wybrany dramat XX wieku (S. Mrożka, S. Różewicza); T. Borowski - wybrane opowiadania; G. Herling-Grudziński - *Inny świat*; wybór poezji polskiej XX w. (w tym: B. Leśmiana, L. Staffa, J. Tuwima, M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Cz. Miłosza, K.K. Baczyńskiego, T. Różewicza, Z. Herberta, M. Białoszewskiego, W. Szymborskiej, S. Barańczaka, ks. J. Twardowskiego); Jan Paweł II - *Pamięć i tożsamość*; wybrane fragmenty prozy dokumentalnej (reportaż, dziennik, pamiętnik) i eseistycznej; utwory współczesne zaproponowane przez uczniów i nauczyciela; inne teksty kultury (spektakle teatralne, filmy, utwory muzyczne, obrazy, słuchowiska, programy telewizyjne, teksty prasowe).”,

b) w części Kształcenie w zakresie rozszerzonym w przedmiocie Język Polski w części Lektura ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Literatura polska:

J. Kochanowski - *Treny*; wybrany dramat romantyczny (J. Słowackiego, Z. Krasińskiego); W. Gombrowicz - *Trans-Atlantyk*; M. Kuncewiczowa - *Cudzoziemka*; Witkacy - *Szewcy*; Abp K. Majdański - *Będziecie Moimi świadkami....*”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.) ma na celu uzupełnienie lektur z języka polskiego w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów oraz w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających.

W podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów w przedmiocie Język Polski na listę lektur wybranych utworów z klasyki światowej proponuje się dodać utwór C. S. Lewisa „Opowieści z Narnii” (pierwsza część) oraz do wybranych utworów z klasyki polskiej powieść H. Sienkiewicza „Krzyżacy”.

Natomiast w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających proponuje się dodać do lektur z zakresu literatury polskiej powieść H. Sienkiewicza „Potop” oraz utwór Karola Wojtyły Papieża Jana Pawła II „Pamięć i tożsamość”, a także książkę Abp Kazimierza Majdańskiego „Będziecie Moimi świadkami...”.

Zmiany w projektowanym rozporządzeniu w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów w przedmiocie język polski odwołują się do konkretnych utworów literackich, które pozwolą wprowadzić ucznia w tradycję kultury europejskiej i narodowej. Teksty kultury zaproponowane uczniom integrują różne zakresy doświadczeń kulturowych i kształcą umiejętność formułowania problemów, dostrzegania kontekstów niezbędnych dla ich interpretowania. „Opowieści z Narnii” i „Krzyżacy” wzbogacą wiedzę ucznia o człowieku, życiu i świecie z perspektywy współczesności i z odniesieniem do przeszłości.

Powieść C. S. Lewisa „Opowieści z Narnii” cz. I – „Lew, Czarownica i stara szafa”, ukazując bohaterów, którzy próbują ratować pełny uroku i niezwykłych tajemnic świat przed siłami zła, pozwoli uczniom dostrzec doświadczenia, refleksje, uczucia i aspiracje wpisane w tradycję biblijną.

„Krzyżacy” to jedna z najsłynniejszych powieści historycznych Henryka Sienkiewicza. Powieść ta przybliży historię ojczystego kraju i wielkie postacie, które tę historię tworzyły, uczy patriotyzmu i szacunku dla naszych przodków, a także traktowania z pietyzmem naszej przeszłości.

Przynależność tych utworów do kanonu lektur szkolnych będzie wspomagała uczniów w procesie rozpoznawania i rozumienia wartości, a egzystencjalna i historyczna analiza tych tekstów pomoże gimnazjalistom zrozumieć także samych siebie.

Utwory „Potop” oraz „Pamięć i tożsamość” uzupełnią katalog lektur niezbędnych dla kształcenia w zakresie podstawowym w liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych, technikach, uzupełniających liceach ogólnokształcących i technikach uzupełniających.

„Potop” H. Sienkiewicza zawsze był obecny w kanonie lektur szkolnych jako integralna część programu nauczania w szkołach średnich.

Należy do tych dzieł narodowej literatury, które stanowią kod kulturowy wielu pokoleń Polaków. Powieść jest częścią trylogii pisanej „ku pokrzepieniu serc” Polaków

postawionych przed historyczną koniecznością zmierzenia się z potęgą szwedzkiego zalewu, ale także z własną słabością i nikczemnością wielu rodaków. Jest to powieść, która uczy mądrego wzrastania przez wyraziste, jednoznaczne przykłady dobra i zła, ofiarnego patriotyzmu oraz kosmopolityzmu i nawet zdrady narodowej, uczy także dźwigania się z upadków, przekonuje o triumfie miłości, prawdy, męstwa i szlachetności nad wszelką nieprawością.

Utwór „Pamięć i tożsamość” Papieża Jana Pawła II powstał na kanwie historyczno-filozoficznych rozważań na temat genezy i upadku systemów totalitarnych XX wieku: nazizmu i komunizmu. Zawiera niezwykle głębokie, erudycyjne i mądre spojrzenie na współczesną sytuację Polski, Europy, świata i Kościoła. Świadek najnowszej historii i jej współtwórca, odwołując się do przeszłości, a zwłaszcza wydarzeń z lat 1914 – 2001, pomaga zrozumieć najnowsze dzieje Ojczyzny, miejsce Polski i jej rolę we wspólnocie europejskiej.

„Pamięć i tożsamość” to książka pomagająca, na każdym etapie życia człowieka, przez roztropny powrót do przeszłości obudzić w sobie, utrwalić żywe poczucie tożsamości, czyli świadomość tego, skąd pochodzę, kim jestem i dokąd zmierzam. Bezcenną wartością tego utworu jest niezwykle przekonujące ukazanie współczesnym Polakom wielce zobowiązującego dziedzictwa narodu i budzenie poczucia odpowiedzialności, wynikającego z historycznego sensu narodu oraz z eschatologicznego powołania człowieka.

Natomiast dla kształcących się w zakresie rozszerzonym w przedmiocie język polski do literatury polskiej wprowadza się książkę Abp Kazimierza Majdańskiego „Będziecie Moimi świadkami...”. Jest ona świadectwem więziennych przeżyć autora. To niewielka skala w ocenie męki przeżytej przez Polaków w czasie II wojny światowej. Książka, publikowana po raz trzeci w języku polskim w 1999 r., pełni zadanie świadectwa o tych, których pamięć zaniknąć nie może. Oni tworzyli bowiem główne zręby XX wieku: wieku w naszych dziejach wyjątkowego.

Proponuje się, aby przepisy projektowanego rozporządzenia weszły w życie z dniem jego ogłoszenia. Intencją projektodawców jest, aby zaproponowane zmiany wzbogaciły listę lektur już w obecnym roku szkolnym. Wejście w życie projektowanych zmian w roku szkolnym 2006/2007 nie będzie miało bezpośredniego wpływu na programy nauczania i podręczniki szkolne wybierane przez nauczycieli do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego z języka polskiego w poszczególnych typach szkół. O czasie i liczbie godzin przeznaczonych do omawiania poszczególnych lektur z młodzieżą decydują nauczyciele języka polskiego w ramach godzin przewidzianych dla tego przedmiotu. Ponadto powyższe zmiany lektur nie ograniczają możliwości wyboru utworów zaproponowanych przez uczniów i nauczyciela. W większości szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych były one wybierane i omawiane na lekcjach języka polskiego.

Przedmiotowy projekt umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Zakres regulacji projektu rozporządzenia dotyczy uczniów i nauczycieli. Będzie miał bezpośredni wpływ na kształtowanie postaw uczniów w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji następującym partnerom społecznym:

- 1) Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski;
- 2) Polskiej Radzie Ekumenicznej;
- 3) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 4) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 6) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 7) Krajowej Sekcji Oświaty NSZZ „Solidarność 80”;
- 8) Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”;
- 9) Chrześcijańskiemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- 10) Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność – Oświata”;
- 11) Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Sierpień 80”;
- 12) Zarządowi Krajowemu Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 13) Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 14) Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu;

- 15) Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców;
- 16) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 17) Konferencji Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 18) Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół Średnich;
- 19) Polskiemu Stowarzyszeniu Dyrektorów Szkół;
- 20) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 21) Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej;
- 22) Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia Oświatowców Polskich;
- 23) Business Centre Club – Związkowi Pracodawców.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miał bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.